

Selahattin Yıldırım

DÜNYADA BÜYÜK KENT YA DA KENT-BÖLGE YÖNETİMİ ÜSTÜNE

MARMARA
BELEDİYELER
BİRLİĞİ

KÜLTÜR YAYINLARI

**DÜNYADA
BÜYÜK KENT
YA DA
KENT-BÖLGE
YÖNETİMİ
ÜSTÜNE**

Selahattin Yıldırım

KÜNYE

Yayın No: 134 (Kasım 2020)

DÜNYADA BÜYÜK KENT YA DA KENT-BÖLGE YÖNETİMİ ÜSTÜNE

Selahattin Yıldırım

ISBN: 978-605-74910-3-9

Yayıncı Sertifika No: 15668

Editör: Saba Sümer

Düzeltili: Damla Özden

Yayıma Hazırlayan: Emrehan Furkan Düzgiden

Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları

Sarıdemir Mah. Ragıp Gümüşpala Cad. No: 10

Eminönü 34134 Fatih - İstanbul

Telefon: +90 (212) 402 19 00

Faks: +90 (212) 402 19 55

info@mbb.gov.tr

www.mbbkulturyayinlari.com

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitabın içeriğinde geçenler aksi söylenmedikçe yazarın kendi görüşleridir.

İÇİNDEKİLER

8 BÖLÜM I: BÜYÜK KENTLER YA DA KENT-BÖLGELER

- 11** 1.1 Büyük Kent ya da Kent-Bölge Yönetişiminin Koşulları
- 14** 1.2 Dünyadaki Kuzey ve Güney Büyük Kentleri/Bölgeleri Arasındaki Farklılıklar
- 16** 1.3 Büyük Kent Alanlarının Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar
- 27** 1.4 Büyük Kent Alanlarındaki Yönetişim için Kurumsal Alternatifler
- 32** 1.5 Bu Yeni Metropolitan Yönetişim Biçimleri Nasıl Karakterize Edilebilir?
- 35** 1.6 Var Olan Büyük Kent Yönetişimi Düzenlemelerinin Panoraması
- 37** 1.7 Yeni Kent ya da Metropolitan Kent
- 38** 1.8 Yerel Yönetimlerin Metropolitan Yapılarla Birlikte Var Oluşu
- 40** 1.9 Yerel Yönetimler Arası (ya da Yerel Topluluklar Arası) İş Birliği
- 42** 1.10 Demokratik Yoğunluk
- 46** 1.11 Günümüzün Büyük Kent Gündemi
- 48** 1.12 Yeni Büyük Kent Yönetimi Örnekleri Üstüne

53 BÖLÜM II: BÜYÜK KENT ÜZERİNE NE DEDİLER? (DÜŞÜNCE VE EDEBİYAT DÜNYASINDAN)

- 54** Walter Benjamin
- 59** Jane Jacobs
- 59** Oscar Handlin
- 59** Italo Calvino
- 60** William Wordsworth
- 60** Charles Baudelaire
- 61** Walt Whitman
- 61** Konstantinos Kavafis

Antik Aztek İmparatorluğu'nun başkenti Tenochtitlan.
Diego Rivera'nın Palacio Nacional'daki duvar resmi, Mexico City.

SUNUŞ

Bu alışma, üç ana bölümünden oluşmaktadır.

“Büyük Kentler ya da Kent- Bölgeler” başlıklı birinci bölüm, Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı - Küresel Yerel Demokrasi Gözlemevinin [World Organization of United Cities and Local Governments - Global Observatory for Local Democracy (UCLG - GOLD)] 2009 yılında uzun bir hazırlık döneminden sonra yayımladığı ve birçok çalışma arkadaşımla birlikte (J. Roig, G. Marcou, J. Sellers, V Hoffmann Martinet, İ. Tekeli ve diğlerleri) yönlendirme kurulu, editörler kurulu ve yazarları arasında bulunduğum Dünyada Desantralizasyon ve Yerel Demokrasi (Decentralization and Local Democracy in the World) adlı raporunun Metropolis bölümünün yeniden gözden geçirilerek yazılmış halidir.

“Büyük Kent Üzerine Ne Dediler?” bölümü ise, W. Benjamin’in 19. yüzyılı temel alan *Baudelaire’de Bazı Motifler Üstüne* adlı eserinden kısa bir bölümü ve diğler düşünce ve edebiyat dünyasından insanların katkılarından oluşmaktadır.

Büyük kent sorunları ve yönetimi ile maceram erken 1970’li yıllarda başlamıştır. Önce Büyük İstanbul Şehirselsel Gelişme Projesi ve İstanbul Belediyesi’nde başlayan bu ilişki, giderek İzmit, Ankara ve İzmir gibi belediyelerin ve Marmara Belediyeler Birliğı ve Türkiye Belediyeler Birliğıindeki abalarımlla daha da genişlemiştir.

1984’de kurulan büyükşehir belediyelerinin bazılarına yapmaya çalıştığım kısmi katkılarla sürdürdüğüm bu ilişki, 1985 yılında kuruluş çalışmalarına katıldığım Metropolis (Dünya Büyük Kentler Birliğı) ile biraz daha yoğunlaşmıştır.

Bütün bunların beni büyük kent üstüne uzman yaptığı düşüncesinde asla değılim. Ancak, bende belirli bir düşünsel ve pratik deneyim ve farkındalık yarattığını sanıyorum.

Elinizdeki, büyük ölçüde ortak ürün olan bu çalışmanın hem Türkiye’de hem dünyada güncel olan büyük kent/bölge yapılanmaları üstüne

küçük bir katkısı olursa, bunun hem beni hem de bu ortak ürüne katkıda bulunanları mutlu edeceği umduğundayım.

Bu çabama katkıda bulunan tüm dostlarıma sonsuz minnettarım.

Ayrıca, bu kitabın oluşması ve basımı konusunda hiçbir katkıyı esirgemeyen Marmara Belediyeler Birliği Başkanlığına, genel sekreterine ve yakın çalışma arkadaşlarına çok teşekkür ederim.

Selahattin Yıldırım